

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені ІВАНА ФРАНКА

Кафедра німецької філології

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан факультету іноземних мов

Судим В.Т.

“29” листопада 2017 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПП 02.04 Стратегії розуміння тексту

спеціальність

035 Філологія

(шифр і назва спеціальності)

Спеціалізація

035.04 Германські мови та літератури

(переклад включно)

Освітньо-професійна програма
(назва спеціалізації)

Німецька мова і література

Кафедра німецької філології

2017-2018 навчальний рік

Стратегії розуміння тексту. Робоча програма навчальної дисципліни для студентів спеціальності 035 Філологія для спеціалізації 035.04 Германські мови та літератури (переклад включно) освітньо-професійною програмою «Німецька мова і література», Львів : ЛНУ, 2017. – 12 с.

Розробник: доц. Шаряк О. М.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри німецької філології

—
Протокол від “29” серпня 2017 року №10

Завідувач кафедри

проф. Максимчук Б.В.

(підпис) (Максимчук Б. В.)
(прізвище та ініціали)

Ухвалено Вченого ради факультету іноземних мов

—
Протокол від “29” серпня 2017 року № 1

© _____, 2017
© _____, 2017

1. Опис навчальної дисципліни «Стратегії розуміння тексту»

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		дenna форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань <u>03 Гуманітарні науки</u>	Нормативна	
Модулів – 2		<i>Рік підготовки:</i>	
Змістових модулів – 4	Спеціальність: 035 Філологія	2	
	Спеціалізація: 035.04 Германські мови та літератури (переклад включно)	<i>Семестр</i>	
Загальна кількість годин - 90		3	
		<i>Лекції</i> <i>16 год.</i>	
Тижневих годин для dennої форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 3,6	Освітньо-професійна програма: Німецька мова і література		
	Освітній ступінь: бакалавр	<i>Практичні, семінарські</i> <i>16 год.</i>	
		<i>Лабораторні</i>	
		<i>Самостійна робота</i>	
		58 год.	
		<i>Вид контролю:</i> залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу: студенти вивчають етапи становлення, терміносистему, завдання та методи дослідження лінгвістики тексту, засвоюють сучасні підходи у визначені поняття «текст», «дискурс», довідуються про такі категорії тексту, як когерентність, когезія, інтенціональність, міжтекстуальність тощо. Важливим аспектом є вивчення типології текстів, ознайомлення з можливостями аналізу тексту на різних рівнях (фонографічному, лексичному, словотвірному, синтаксичному) та практична реалізація такого аналізу на прикладі фрагментів німецькомовної художньої літератури, публіцистики та інших жанрів.

Завдання:

- створити у студентів теоретичну базу про закономірності текстотворення і тексту як вищої комунікативної одиниці;
- ознайомити студентів з сучасними підходами у дослідженні тексту, напрямами і методами, засобами формування зв'язності та цілісності тексту, а також розвивати уміння творчо застосовувати свої знання на практиці з урахуванням конкретних завдань та умов;
- на базі теоретичних знань розвивати й вдосконювати у студентів аналітичний підхід до тексту, творче мислення, яке допоможе їм досліджувати ті явища, що формують глибинну структуру тексту;
- опрацювання типології текстів за функціональним критерієм з подальшим практичним аналізом публікацій.

На основі цього курсу студенти повинні знати:

- сучасні підходи у дослідженні тексту, напрями і методи актуальних текстологічних студій;
- теоретичні основи, що розкривають закономірності текстотворення;
- лексичні та граматичні засоби досягнення зв'язності тексту;
- види тема-рематичної прогресії (лінійна, прогресія з розгалуженням мікротеми, з тематичним стрибком та ін.);
- основні класифікації типів тексту за функціональним критерієм;
- релевантні для розуміння тексту чинники, пресупозиція, фонові знання реципієнтів.

Студенти повинні вміти:

- аналізувати текст з огляду на його структуру та композицію, лексичні, синтаксичні особливості;
- визначати жанрово-стилістичну приналежність текстів;
- творчо застосовувати свої знання на практиці з урахуванням конкретних завдань та умов, практикувати написання публіцистичного тексту про соціально важому тематику;
- визначати прагмакомунікативні функції одиниць різних мовних рівнів у межах мікро- та макротексту;
- ефективно застосовувати засоби виразності, оцінності, а також аргументації, лаконічного викладу інформації.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Теоретичні основи лінгвістики тексту та підходи до визначення поняття «текст»

Тема 1. Лінгвістика тексту: етапи становлення, об'єкт дослідження, методологічний апарат.

Тема 2. Сучасні напрями текстологічних досліджень, поняття тексту і дискурсу.

Змістовий модуль 2.

Критерії текстуальності та засоби їхнього втілення

Тема 3. Когерентність, когезія, інтенціональність, інформативність та ін.

Тема 4. Поняття тема-рематичної прогресії та її типи.

Змістовий модуль 3.

Класифікації текстів за функціональним критерієм

Тема 5. Класифікація текстів К. Брінкера.

Тема 6. Класифікація текстів Е. Рольфа.

Змістовий модуль 4.

Композиційні, стилістичні особливості текстів різних типів

Тема 7. Аналіз анотації як типу тексту.

Тема 8. Аналіз наукової статті як типу тексту.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин

	Денна форма							Заочна форма									
	Усьо- го	у тому числі					Усього	у тому числі					л	п	лаб	інд	ср
		л	п	лаб	інд	ср		л	п	лаб	інд	ср					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13					
Змістовий модуль 1																	
Теоретичні основи лінгвістики тексту та підходи до визначення поняття «текст»																	
Тема 1. Лінгвістика тексту: етапи становлення, об'єкт дослідження, методологічний апарат.	11	2	2				7										
Тема 2. Сучасні напрями текстологічних досліджень, поняття тексту і дискурсу.	11	2	2				7										
Змістовий модуль 2																	
Критерії текстуальності та засоби їхнього втілення																	
Тема 3. Когерентність, когезія, інтенціональність, інформативність та ін.	12	2	2				8										
Тема 4. Поняття тема-рематичної прогресії та її типи.	12	2	2				8										
Змістовий модуль 3																	
Класифікації текстів за функціональним критерієм																	
Тема 5. Класифікація текстів К. Брінкера.	11	2	2				7										
Тема 6. Класифікація текстів Е. Рольфа.	11	2	2				7										
Змістовий модуль 4																	
Композиційні, стилістичні особливості текстів різних типів																	
Тема 7. Аналіз анотації як типу тексту.	11	2	2				7										
Тема 8. Аналіз наукової статті як типу тексту.	11	2	2				7										
Усього годин	90	16	16				58										

5. Теми лекційних занять

№	Назва теми	Кількість
---	------------	-----------

з/п		годин
1	Етапи становлення, об'єкт дослідження, методологічний апарат лінгвістики тексту.	2
2	Сучасні напрями текстологічних досліджень, поняття тексту і дискурсу.	2
3	Визначення когерентності, когезії, інтенціональності та інших критеріїв текстуальності.	2
4	Референтність і тематичний континуум.	2
5	Класифікація текстів К. Брінкера.	2
6	Класифікація текстів Е. Рольфа.	2
7	Анотація як тип тексту: композиційні, мовностилістичні та функціональні особливості.	2
8.	Наукова стаття як тип тексту: композиційні, мовностилістичні та функціональні особливості.	2

6. Самостійна робота

Самостійна робота студентів є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних занять, і є важливою ланкою процесу вивчення дисципліни. Її зміст зумовлений робочою навчальною програмою, методичними матеріалами, завданнями та вказівками викладача.

Самостійну підготовку студентів до курсу «Стратегії розуміння тексту» можна поділити на такі види роботи:

- підготовка до аудиторних занять;
- виконання практичних завдань впродовж семестру;
- самостійне опрацювання окремих тем навчальної дисципліни згідно з навчальним планом;
- пошук додаткової інформації щодо окремих питань курсу;
- підготовка до усіх видів контролю, в тому числі до контрольних і модульних робіт.

№ з/п	Назва теми	Навчальна, наукова література	Вид контролю	Кількість годин
1	Тема 1. Розвиток лінгвістики тексту у контексті становлення комунікативної лінгвістики.	<i>Gansel Ch. Textlinguistik und Textgrammatik. Eine Einführung / Ch. Gansel, F. Jürgens. – Göttingen : Vandenhoeck & Ruprecht, 2007. – S. 11 – 35.</i>	бесіда	5
2	Тема 2. Референтність, ізотопія, текстова форика як важливі складники текстової цілісності.	<i>Adamzik K. Textlinguistik. Eine einführende Darstellung. – Tübingen: Niemeyer. 2004. – S. 50 – 61.</i>	опитування, письмова робота	8
3	Тема 4. Типи тема-рематичної прогресії.	<i>Adamzik K. Textlinguistik. Eine einführende Darstellung. – Tübingen: Niemeyer. 2004. – S. 118 – 129.</i>	бесіда, опитування	8

4	Тема 4. Структурні та композиційні закономірності розгортання тексту	<i>Кочан І. М.</i> Лінгвістичний аналіз тексту : [навч. посібник] / І. М. Кочан. – [2 вид.]. – К. : Знання, 2008. – с. 56 – 74.	бесіда, опитування	7
5.	Тема 5. Класифікація текстів за функціональним критерієм.	<i>Brinker K.</i> Linguistische Textanalyse. Eine Einführung in Grundbegriffe und Methoden / Brinker K. – [6., überarb. und erweit. Aufl.]. – Berlin : Erich Schmidt Verlag, 2005. – S. 93 – 120.	бесіда, опитування	7
6.	Тема 6. Класифікація текстів Е. Рольфа.	<i>Rolf E.</i> Die Funktionen der Gebrauchstextsorten / E. Rolf. – Berlin ; New York : De Gruyter, 1993. – S. 51 – 65.	опитування	7
7.	Тема 7. Аналіз фрагменту літературного твору: структурні, мовно-стильові характеристики.	<i>Brinker K.</i> Linguistische Textanalyse. Eine Einführung in Grundbegriffe und Methoden / Brinker K. – [6., überarb. und erweit. Aufl.]. – Berlin : Erich Schmidt Verlag, 2005. – S. 60 – 72. <i>Bergmann Ch.</i> Zur textsortenspezifischen Satzverflechtung / Ch. Bergmann // Potsdamer Forschungen. Reihe A. – Potsdam : Pädagogische Hochschule «Karl Liebknecht», 1986. – Heft 82. – S. 83–87.	реферат, презентація	8
8.	Тема 8. Аналіз газетної публікації: композиційні, мовно-стильові характеристики.	<i>Klein W.</i> Textstruktur und referentielle Bewegung / W. Klein, Ch. von Stutterheim // Zeitschrift für Literaturwissenschaft und Linguistik. – Н. 86. – Göttingen : Vandenhoeck & Ruprecht, 1992. – S. 67–91.	реферат, презентація	8

7. Індивідуальні завдання

Підготувати реферат на одну із запропонованих тем:

1. «Курсивне» читання та коли його варто застосовувати.
2. Метод і принципи «глобального» читання.
3. «Детальне» читання та випадки його доцільності.

- Проаналізувати фрагмент автентичного німецького літературного тексту з акцентом на засоби зв'язку у ньому (когезія та когерентність).
- Провести аналіз фрагменту публіцистичної статті з огляду на засоби зв'язку (когезія та когерентність).
- Поняття пресупозицій та чинники, що визначають інтерпретацію прочитаного.
- Що таке інтертекстуальність? Проілюструйте на прикладах з художньої літератури чи періодичних видань.
- Інтенціональність як базова ознака тексту.
- Поняття тексту й дискурсу у сучасному мовознавстві.
- Тематичний континуум та його види.

8. Методи контролю

Загальною метою контролю успішності науково-теоретичної та практичної лінгвістичної підготовки майбутніх філологів є виявлення рівня засвоєння студентами теоретичних знань навчальної дисципліни та обсягу умінь застосовувати набуті знання для вирішення практичних завдань. Система контролю з «Основ практичної фонетики» для студентів освітнього рівня «бакалавр» охоплює **поточний контроль** та **підсумковий контроль**.

Поточний контроль

Об'єктами поточного контролю є:

1. успішність опрацювання базової та допоміжної літератури до змістових модулів навчальної дисципліни та виконання практичних завдань.

Форми контролю: колоквіум, тестування, усне опитування, модульні контрольні роботи

2. успішність самостійного вивчення рекомендованих тем курсу;

Форми контролю: міні-презентації, навчальний проект, колоквіум, тестування, усне опитування, письмовий контроль.

Підсумковий модульний контроль

Об'єктом підсумкового модульного контролю – залік є визначення рівня засвоєння змістових модулів програми навчальної дисципліни «Основні проблеми комунікативної лінгвістики та лінгвістичної прагматики»

Форми контролю: тестове опитування (письмове)

9. Розподіл балів, що присвоюється студентам

Загальною метою контролю успішності науково-теоретичної та практичної методичної підготовки студентів освітніх рівнів «бакалавр» є виявлення рівня засвоєння студентами теоретичних знань навчальної дисципліни та обсягу умінь застосовувати набуті знання для вирішення практичних завдань.

Оцінювання навчальних досягнень студентів з «Основ практичної фонетики» має форму заліку.

Підсумкове оцінювання навчальних досягнень студентів у формі заліку враховує результати аудиторної роботи, самостійної роботи та 2 модульних (контрольних) робіт, які містять завдання до лекційного курсу, практичних занять та тем для самостійного опрацювання.

Розподіл балів

Модуль	Аудиторна робота	Самостійна робота	Модульна робота	Сума балів
Модуль 1	20	10	20	50

Модуль 2	20	10	20	50
Разом (балів)	40	20	40	100

Критерії оцінювання

1. Оцінювання аудиторної роботи (0 – 20 балів) студентів враховує успішність опрацювання теоретичних питань і базової та допоміжної літератури до змістових модулів лекційного курсу, якість виконання практичних завдань до змістових модулів навчальної дисципліни.

Шкала оцінювання

Кількість балів	Якість теоретичної та/чи практичної підготовки (усне опитування)	% правильних відповідей(тестування)
20-18	відмінна	100 - 90
17-15	дуже добра	89 - 81
14-12	добра	80 - 71
11-9	задовільна	70 - 61
8-6	достатня	60 - 51
5-0	незадовільна	50 і менше

2. Оцінювання самостійної роботи студентів (0-10) враховує якість та обсяг опрацювання теоретичних питань та практичних завдань до окремих тем змістових модулів навчальної дисципліни для самостійного опрацювання.

Шкала оцінювання

Кількість балів	Якість теоретичної та/чи практичної підготовки (усне опитування)	% правильних відповідей(тестування)
10-9	відмінна	100 - 90
8-7	дуже добра	89 - 81
6-5	добра	80 - 71
4-3	задовільна	70 - 61
2-1	достатня	60 - 51
0	незадовільна	50 і менше

3. Оцінювання письмової модульної роботи (0-20 балів) враховує рівень сформованості знань та вмінь на проміжному етапі вивчення навчальної дисципліни.

Шкала оцінювання

Кількість балів	Якість теоретичної та/чи практичної підготовки (усне опитування)	% правильних відповідей(тестування)
20-18	відмінна	100 - 90
17-15	дуже добра	89 - 81

14-12	добра	80 - 71
11-9	задовільна	70 - 61
8-6	достатня	60 - 51
5- 0	незадовільна	50 і менше

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою		
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку	
A	90 – 100	відмінно	зараховано	
B	81-89	добре		
C	71-80			
D	61-70	задовільно		
E	51-60			
FX	21-50	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання	
F	0-20	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	

* кількість балів для оцінок «незадовільно» (FX і F) визначається Вченими радами факультетів (педагогічними радами коледжів).

10. Рекомендована література

Основна література

1. Кочан І. М. Лінгвістичний аналіз тексту : [навч. посібник] / І. М. Кочан. – [2 вид.]. – К. : Знання, 2008. – 423 с.
2. Радзієвська Т. В. Текст як засіб қомунікації / Т. В. Радзієвська. – К. : НАН України. Ін-т укр. мови, 1998. – 192 с.
3. Українська мова. Енциклопедія / [за ред. В. М. Русанівського, О. О. Тараненка та ін.]. – К. : Українська енциклопедія ім. М. П. Бажана, 2000. – 752 с.
4. Матвеєва Т. В. Функциональные стили в аспекте текстовых категорий / Матвеева Т. В. – Свердловськ : Изд-во Урал. ун-та, 1990. – 172 с.
5. Селиванова Е. А. Основы лингвистической теории текста и коммуникации / Е. А. Селиванова. – К. : Фитосоциоцентр, 2002. – 336 с.
6. Adamzik K. Textlinguistik. Eine einführende Darstellung. – Tübingen: Niemeyer. 2004. – 176 S.
7. Beauagrande de R.-A. Einführung in die Textlinguistik / R. A. de Beauagrande, W. U. Dressler. – Tübingen : Niemeyer, 1981. – 290 S.
8. Brinker K. Linguistische Textanalyse. Eine Einführung in Grundbegriffe und Methoden / Brinker K. – [6., überarb. und erweit. Aufl.]. – Berlin : Erich Schmidt Verlag, 2005. – 173 S.
9. Gansel Ch. Textlinguistik und Textgrammatik. Eine Einführung / Ch. Gansel, F. Jürgens. – Göttingen : Vandenhoeck & Ruprecht, 2007. – S. 270.

10. Heinemann W. Textlinguistik : eine Einührung / W. Heinemann, D. Viehweger. – Tübingen : Niemeyer, 1991. – 310 S.
11. Langer G. Textkohärenz und Textspezifizität. Textgrammatische Untersuchung zu den Gebrauchstextsorten Klappentext, Patienteninformation, Garantieerklärung und Kochrezept / G. Langer. – Frankfurt a. M. : Lang, 1995. – 376 S.
12. Rolf E. Die Funktionen der Gebrauchstextsorten / E. Rolf. – Berlin ; New York : De Gruyter, 1993. – 339 S.
13. Vater H. Einführung in die Textlinguistik: Struktur und Verstehen von Texten / H. Vater. – München : Fink, 2001. – 221 S.

Допоміжна література

1. Harweg R. Wiederholung lexikalischer Elemente und Textkonstitution / R. Harweg // Aspekte der Konnexität und Kohärenz von Texten. Papiere zur Textlinguistik. – Hamburg : Buske, 1986. – Band 51. – S. 16–41.
2. Bergmann Ch. Zur textsortenspezifischen Satzverflechtung / Ch. Bergmann // Potsdamer Forschungen. Reihe A. – Potsdam : Pädagogische Hochschule «Karl Liebknecht», 1986. – Heft 82. – S. 83–87.
3. Kessler Ch. Erzählen nach Reizwörtern: Probleme textsemantischer Strukturierung / Ch. Kessler // Methodologische Aspekte der Semantikforschung: Beiträge der Konferenz «Methodologische Aspekte der Semantikforschung: an der Universität Koblenz-Landau» (1996). – Frankfurt a. M. [u.a.] : Lang, 1997. – S. 311–322.
4. Klein W. Textstruktur und referentielle Bewegung / W. Klein, Ch. von Stutterheim // Zeitschrift für Literaturwissenschaft und Linguistik. – H. 86. – Göttingen : Vandenhoeck & Ruprecht, 1992. – S. 67–91.
5. Kleine Enzyklopädie. Deutsche Sprache / hrsg. von W. Fleischer, W. Hartung, J. Schmidt, P. Suchsland, I. Stahl. – [1. Aufl.]. – Leipzig : VEB Bibliographisches Institut, 1983. – 724 S.
6. Linke A. Studienbuch Linguistik / A. Linke, M. Nussbaumer, P. R. Portmann. – [2. Aufl., erg. um ein Kapitel «Phonetik und Phonologie» von U. Willi]. – Tübingen : Niemeyer, 1994. – 215 S.
7. Metzler Lexikon Sprache / hrsg. von H. Glück unter Mitarbeit von F. Schmoe. – [3. neubearbeitete Aufl.]. – Stuttgart / Weimar : Metzler, 2005. – 782 S.
8. Schippan Th. Bedeutung als Wissenskomplex / Th. Schippan // Potsdamer Forschungen. – Potsdam : Pädagogische Hochschule «Karl Liebknecht», 1986. – Heft 82. – S. 129–150.
9. Schlienz M. Wortbildung und Text. Eine Untersuchung textverknüpfender Wortbildungselemente / M. Schlienz. – Erlangen : Palm & Enke, 2004. – 350 S.
10. Vater H. Referenzrelationen in Texten / H. Vater // Aspekte der Textlinguistik. – Hildesheim : Georg Olms Verlag, 1991. – S. 19–53.
11. Viehweger D. Struktur und Funktion nominativer Ketten im Text / D. Viehweger // Studia Grammatica XVII : Kontexte der Grammatiktheorie. – Berlin, 1978. – S. 149–168.

Інформаційні ресурси

1. <https://bookdown.org/pbaumgartner/wiss-arbeiten/vier-lesestufen.html>
<https://de.thpanorama.com/blog/literatura/qu-es-la-lectura-analtica.html>
2. <https://deutschlernerblog.de/leseverstehen-deutsch-uebungen-zum-leseverstehen-a1-c2/>
<http://www.dspace.univer.kharkov.ua/bitstream/123456789/5900/2/LESESTRATEGIEN.pdf>
3. https://www.pbwbremen.de/images/03_print_iq-handout-lesestrategien.pdf
4. <https://www.uni-muenster.de/Schreiblesezentrum/Forschung/leseschulenrw/inhalte/textverstaendnis.html>